

АГИТАТОРДЫН БЛОКНОДЫ

1 №
1978 j.
январь

КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын пропаганда ла
агитация бөлүги

ЈАНЫ ЈЫЛДЫН ТӨС ЗАДАЧАЛАРЫ

Јаны 1978 жыл башталып јат.

Откөн 1977 жыл совет албатынын жүрүминде исторический јаан учурлу жылдардын бирүзи болуп артар. Улу Октябрьский социалистический революциянын 60 жылдыгы, СССР-дин жагы Конституциясын албаты шүүжип јаратканы телекей ичинде јарлу ла јаан учурлу. КПСС-тин Төс Комитединин Генеральный качызынын, СССР-дин Верховный Советинин Президиумынын Председателинин нөк. Л. И. Брежневтин 1977 жылдыгы майский ле октябрьский Пленумдарда, СССР-дин Верховный Советинин јетинчи ағылу сессиясында эткен Улу Октябрьдын 60 жылдыгына учурлалган докладтарында орооныстын экономиказынын ла культуразынын өзүмин иле ле чокум көргүскен. Ол јаан учурлу теоретический ле текшипартийный документтерле бис башкарынып, јартамалду ла төзөмөлдү иште тузаланадыс.

Туулу Алтайдын ишкүчиле јаткандары Улу Октябрьдын 60 жылдыгын иште ле жүрүмде једимдери, КПСС-тин Төс Комитедин күреелей бек бириккени, Ленинский партиянын ич ле тыш политиказын, амыр-энчү учун, албатынын ырысту ла байлык жүрүми учун тартыжузын ончо жүрегинен јарадып уткыдылар.

КПСС-тин XXV съездинин јөптөрин жүрүмде бүдүрип, Туулу Алтайдын ишкүчиле јаткандары бешжылдыктын баштапкы эки жылында промышленностьто, строителство, садуда, бытовой јеткилдеште бир кезек једимдерге једип алган. Ороонго 42,2 мун тонна эт, 80,4 мун тонна сүт, 57 мун центнер түк, ол тоодо 1685 центнер ноокы, 288 центнер аннын мүүзин табыштыргандар. Былтыргы кату жылдын айалгазынан улам малдын тын-тоозын аstatпай, онон ары өскүрип, кой-эчкинин тоозыла пландар бүткен, уй-малдын тоозы 8,2 мунга, андардын тоозы 1,8 мунга көптөгөн.

Мал ижинин продукциясын государственного табыштыратан

пландарын ла молјуларын Турачак аймакта «Дмитриевский» совхоз, Кан-Оозында «Путь к коммунизму» ла «Путь Ленина», Кош-Агаш аймакта «40 лет Октября», «Путь к коммунизму», Чапаевтинг адыла адалган колхозтор ло бир кезек өскө дө хозяйстволор толо бүдүрген. Улу Октябрьдын 60 жылдыгына областьтын 88 фермазы ла бригадалары андый пландарын ла молјуларын өйинен озо бүдүргендер.

Бешжылдыктын өткөн эки жылында областьтын албатызынын жадын-жүрүми жаранганын мындый тоолор керелейт. Откөн эки жылда областьтын эл-јонына товарларды 1681 мун салковойго көп саткан. Кажы ла кижиге 1975 жылда 806 салковойго жүзүн-жүүр товар саткан болзо, 1977 жылда 863 салковойго садылган. 5367 билеге телевизорлор, 3580 холодильниктер, 900 јенгил јорукту автомобильдер садылган. Олорго болуш эдерге государство 12340 мун салковой төлөп јат. Областьта 458 мун бала тапкан үй улустарга болуш эдип 812 мун салковой чыгымдалган. Ишкүчиле јаткандарга 415 салковойго турар 1320 путевкалар берилген.

Бу күндерде Туулу Алтайдын ишкүчиле јаткандары КПСС-тинг Төс Комитединин декабрьский (1977 ј.) Пленумынын ла СССР-дин Верховный Советинин сегизинчи сессиязынын јөптөриле таныжып, башталып јаткан 1978 жылдын албаты-хозяйственный пландарын јенүлү бүдүрерге молјонгылап, эрчимдү иштегилейт.

Бистин чокум задачаларыс мындый: төрөл орооныска бешжылдыктын үчинчи жылында 29,3 мун тонна эт, 41,7 мун тонна сүт, 29,8 мун центнер түүк ле ноокы, 130 центнер аннын мүүзин табыштырары. Ого үзеери өткөн эки іылда государственного планга јетире табыштырылбаган продукцияларды база јеткилинче табыштырары — кажы ла колхозтын, совхозтын, аймактын төлүзи, туура салбас задачазы.

Бу јаан учурлу керекти бүдүрери өдүп јаткан јенгил эмес кыштан база јаан камаанду. Общественный малдын тын тоозын ла оног јаскыда бозу, кураан, уулак корып алары — малчынын, механизатордын, специалисттердин ле ончо башкараачы ишчилердин эрчимдү ижинен камаанду. Онызы эмдиги өйдин, жүрүмнин, партиянын Төс Комитединин декабрьский (1977 ј.) Пленумынын бийик учурлу некелтези!

Малдын азыралын чеберлеп, жадынын ла сугадын кичееп, зоотехнический ле ветеринарный ээжилерди өйинде өткүрери — ончобыстын туура салбас керегис.

Быјылгы күстен ала 1978 жылдың баштапкы июлине јетире кажы ла саар уйдан Майма аймакта 1500 килограммнан ас эмес сүт алары, Шебалин ле Көксуу-Оозы аймактарда — 1300, Турачак, Ондой ло Кан-Оозы аймактарда 1200 килограммнан ас эмес сүт саап алары чокум ла туура салбас задачабыс.

Азыралда турган уй-малдын табыштырар бескезин 370 килограммнан ас эмеске јетирер, кышкыда азыралда турган малдын суткада семирп кожуларын 600 граммга јетирер.

Кажы ла 100 эне койдон кажы ла колхоз, совхоз орто тооло 90 кураан алар учурлу. Колхоз, совхоз ичинде мал ижинин бригадалары јүс эне койдон јүс кураан аларына амадаар.

Мындый молјуларды јенүлү бүдүрерге чокум төзөмөлдү иштерле коштой улус ортодо элбек јартамалду иштер өткүрери партийный комитеттердин ле организациялардын, ончо идеологический активтин задачазы болуп јат.

Бистин областьта андый иштерди једимдү өткүрер кадрлар ла жүзүн-іүүр эп-сүмелер јеткил.

Партийный, комсомольский политүредүнин школдорында, экономический үредүнин бүдүмдеринде, ончо 1200 пропагандисттердин ижинде, үч мунга јуук лекторлордын ла докладчиктердин, беш јүске јуук политинформаторлордын, эки муннан ажыра агитаторлордын јартамалду ижинде областьтын экономиказы ла культуразы оноң ары чечектелип өзөринин төс сурактары турар учурлу.

Партиянын горкомы, райкомдоры, парткомдор бу идеологический активтерле семинарлар, теоретический ле методический конференциялар өткүрип, олардын јакшы ижин шиндеп, бар ченемелин јууп алза јакшы.

Областьтагы культуранын ишчилери, ончо творческий интеллигенция, арып-чылабас үредүчилер, техникумдардын ла институттын преподавательдери, ученылар элбек јон ортодо Л. И. Брежневтин докладтарын, СССР-дин јаңы Конституциязын, КПСС-тин Төс Комитединин декабрьский (1977 ј.) Пленумынын јөптөрин, СССР-дин Верховный Советинин сегизинчи сессиязынын 1978 жылга јөптөгөн Пландарын ла бюджетин јартаар иштерде бойларынын эрчимин, билгирин ле творческий једимин көргүзер деп иженедис.

Бар ончо эп-аргаларды тузаланып, кымакайланышты тындып, Туулу Алтайдын ишкүчиле јаткандары башталып јаткан јаңы жылда онынчы бешјылдыктын үчинчи жылынын пландарын ла молјуларын јенүлү бүдүрерине иженип турыс.

ИШТИ КОММУНИСТИЧЕСКИЙ КҮҮНДҮ КӨРӨРИ УЧУН МӨРӨЙДИНГ ӨДҮРИМИ

Социалистический мөрөйдинг өткөн бастыра үйе-өйлөринде ишти коммунистический күүндү көрөрининг темдектери улам ла көптөп, чек жаңы кеберлер ле учур алынып турган. 1919 жылда В. И. Ленин баштапкы коммунистический субботниктердин учурын көрүп, оорды коммунизмнин башталгазынын корболоры деп адаган.

Индустриализациянын ла коллективизациянын жылдарында социалистический мөрөй баштапкы бешжылдыктардын миллиондор тоолу мергендүчилерининг ле стахановчыларынын творческий көдүрингизи табылып турган төзөлгө боло берген. Ада-Төрөл учун Улу жуунунг уур-кату жылдарында ол советский албатыны женү аларына көдүрген, жуунинг кийниндеги өйдө дезе жууга жайраттырган албатылык хозяйствоны орныктырар, социалистический обществоны оног ары өскүрер ийде-күчтү арга болуп турган.

Бис коммунизмге там ла ичкери көндүккенис сайын мөрөйдинг көп жүзүндү керектери (функциялары) ончо жанынан ла кеен-жараш бүдүмиле билдирерине там ла жарамыкту айалгалар төзөлип жат деп, социалистический мөрөйдинг историязы керелеген. СССР-динг профсоюзтарынын XVI съездинде Л. И. Брежневтинг айтканыла болзо, мөрөйдинг бу көп жанду болгоны ишти коммунистический күүндү көрөри учун движениеде анчадала иле-чокум билдирип жат.

Ишти, үредүни ле жадын-жүрүмди бирге колбоп, ишти коммунистический күүндү көрөри учун движение кижининг жүрүмининг ле ижи-тожынын ончо жандарына салтар жетирер арга берет, санаала бүдүрер ле колло бүдүрер иш ортодогы башкаларды жоголтотон жаан учурлу ийде болуп жат.

Бойынын билерин там ла жарандыраары, ижинде бийик квалификациялу болорго кичеенери, бастыра күчин беринип иштеери ишти коммунистический күүндү көрөри учун движениеде туружаачы кижиге закон болуп калган. Ол партиянын амадуларын ла задачаларын терен ондогоны, текши керектинг једими учун каруулу болуп турганын билгени болуп жат. Кижининг кылык-јагындагы јакшынак темдектер коммунистический иштинг мергендүчилерининг ле коллективтерининг жүрүминде ээжи боло берген.

Ишти коммунистический күүндү көрөри учун движение калганчы жылдарда областьтын јурт хозяйствозынын ишчилерининг ортозында оног ары өскөн. Бу өйдө ондо колхоз-

чылар, совхозтордын ла өскө дө журтхозяйственный пред-
прияттиелердин ишмекчилери ле служащийлери туружады-
лар. Олордын текши тоозы 6974 киж. Коммунистический
иштин мергендүчизи деп бийик ат-нере журт жердин 3263
ишчизине берилген. 47 отделение, ферма коммунистический
иштин коллективи деп күндүлү ат-нере аданары учун тар-
тыжып јат. 13 коллектив бу бийик күндү-күрееге једип
алган.

Ишти коммунистический күүндү көрөри учун движение-
ни оног ары өскүрерине ле јарандыраына јаан ајару Кош-
Агаш аймактын колхозторында, Шебалин аймактын бир
канча совхозторында јетирилет. Ишти коммунистический
күүндү көрөри учун мөрөйдө мал ижинин мактулу устары
озолоп турулар. Олордын ортозында — Купчегендеги сов-
хозтын койчызы Я. Б. Темеев, Шебалиндеги совхозтын уй
саачызы Р. Н. Гуренкова, Улагандагы совхозтын койчызы
А. И. Язарова, Кан-Оозы аймакта XXI партсъездтин адыла
адалган колхозтын койчызы, Социалистический Иштин
Геройы Ј. Т. Тоедов, журтхозяйственный ченемел өткүрер
Горно-Алтайский станциянын уй саачызы А. О. Карпова,
Кайтанактагы совхозтын ан өскүреечилеринин бригадири
К. Г. Қизиллов, Кош-Агаш аймакта «Путь к коммунизму»
колхозтын эчки өскүреечизи В. М. Махметов ло көп тоолу
оног до өскөлөри.

Сибирьде садтар өскүрери јанынан научный шингдештер
өткүрип турган, М. А. Лисавенконын адыла адалган, Иш-
тин Кызыл Маанызы орденле кайралдаткан институттын
Горно-Алтайсктагы ченемел-производственный хозяйствозы-
нын коллективи бир канча јылдарга улай коммунистический
иштин коллективи деп ададып, јылдын ла јакшынак једим-
дерге једип туру.

Ишти коммунистический күүндү көрөри учун мөрөй со-
циалистический мөрөйдин эн бийик кебери болуп јат, ондо
иш, үредү ле јадын-јүрүм бой-бойыла биригип, колбожып
калган. Ондо туружаачы киж. бойынын алдына коммуни-
стический күүндү үренер, иштеер ле јадар күндүлү задача
тургузып алат.

Јылдын ла январь-февраль айларда «Коммунистический
иштин мергендүчизи» деп ат-нере берери (керелеери) өт-
күрилип јат. Ол келтейинен озочыл хозяйстволордын јүрү-
миндеги јозокторды ајаруга алар керек. Темдектезе, кандый
бир ишчи бойынын бу бийик ат-нерезин үч јылга улай ке-
релегенде, онын ады-јолын коммунистический иштин мерген-

дүчилеринин доскозына бичигилеп јат. Је иштин андый ке-
бери областта эм тургуза элбек таркагалак.

«Мында коммунистический иштин звенозы (бригадазы) иштейт» — деп кыйалта јогынан бичири, иле көрүнер јерге коммунистический иштин мергендүчилеринин ады-јолы бичилген списокторды илери, стендтер јазаары, мергендүчилердин слетторын өткүрери социалистический мөрөйдин итогторын јарлу эдер дегенинин бир кебери болуп јат.

Ишти коммунистический күүндү көрөри учун мөрөйди тззоп, профсоюзтардын комитеттери, хозяйстволордын башкараачылары экономический көргүзүлерге, мөрөйлөжип тургандар творчески иштеп билерине јаан некелтелер эдип тура, бу движение ол ок өйдө мөрөйлөжип турган кижинин санаазынын да темдектерине, онын текши үредүзине ле культурный да кемине андый ок јаан некелтелер тургусканын ундыбас учурлу.

Кижинин, анчадала коллективтин кылык-јанын јарандыра тззззрине узак ой керек. Тазыктырулу иштин бу јаны дезе ончо ло јерлерде шүүлтеге толо кеминде алынып туру деп айдарга болбос. Онон улам кезикте күндүлү ат-нерени берери мендей-шиндей, тоого ло болуп өткүрилип јат.

Областын хозяйстволорында, анчадала Майма, Көксуу-Оозы аймактарда, ишти коммунистический күүндү көрөри учун движениенин туружаачыларына некелтелерди јабызаткан да учуралдар бар. Күндүлү ат-нере аданып жүрген кезик ишчилер эмезе коллективтер тургузылган некелтелерди бүдүрбей турган учуралдар ас эмес. Олор иштеги көргүзүлерин јабызадып, советский кижинин кылык-јанына келишпес кылыктар эдип турадылар.

Коммунистический иштин мергендүчизи деген бийик ат-нерени тзс јанынан иштеги көргүзүлери учун, ишчинин кылык-јаны, јадын-јүрүми, санаазы кандый болгонын шүүлтеге албай, беретени учына јетире јоголтылгалак. Онын учун кезик хозяйстволордо коммунистический иштин мергендүчилеринин тоозында бойын јадын-јүрүмде ујатка тзжзжрген, иштин дисциплиназын бузуп, общественный јакылталардан кыйып жүрген ле онон до өскө келишпес кылыктар кылынып турган улустар учурап турат. Бу ончозы мөрөй тзззззчилердин, элден озо профсоюзный комитеттердин јанынан шинжз, некелте јогынын шылтузы болуп јат.

Јурт јердин ишчилеринин иштеги эрчимин там ла кодүрерге, ишкүчиле јаткандарды идейный јанынан ижемјилз, политический јанынан ак-чек эдип тазыктырарга, ишти ком-

мунистический күүндү көрөри учун движениени тӱзӱӱрине азыйгызынан жаан некелте эдер, «Коммунистический иштин мергендүчизи», «Коммунистический иштин коллективи» деген ат-неренин тоомжызын оной бийик көдүрер керек.

Н. Арбанакон

ЈАШӱСКӱРИМДИ ИШКЕ ТАСКАДАРЫ

Јашӱскӱримди ишке таскадары Ондой аймактын партияный, советский ле комсомольский организацияларынын тӱс ајарузында туруп јат. Аймак јылдын ла сайын государствого 40 мун центнер эт, 20 мун центнер сӱт, база тӱк, ноокы белетеп табыштырат. Мындый ончо задачаларды бӱдӱрерге јииттердин кӱчи база тын камаанын јетирет. Јылдын ла аймактын ишчилеринин тоозына школды ла СПТУ-ны божоткон 200 јуук уулар ла кыстар кожулат.

Бӱгӱнги кӱнде мал ижинде орто школдорды божоткон 420 уулар ла кыстар иштегилейт. Олордын тоозынан 280 кижии кой ижинде, 44 кижии — уй саачылар, арткандары ӱскӱ јӱзӱн-јӱӱр иштерде. Јииттер 30 муннан ажыра малды азырап кичееринде туружадылар. 1977 јылда районнын тӱрт орто ӱредӱлӱ школдорын божоткон 212 кижиден 143 кижии аймактын хозяйстволорында иштеерге артты. СПТУ-дан келген 70 кижии ончозы иштеп јат. Мал ижине ле механизаторлор болуп баргандарга 100—200 салковой акчала болуш берилет. Квартиралар элден ле озо јиит специалисттерге берилет.

Партиянын райондогы комитеди јииттерди ишке таскадарына ајару салып, јылдын ла школды божодоло, районнын хозяйстволорында иштеерге арткандардын следын ӱткӱрет. Андый слеттордо бойынын докладтарыла партиянын райкомынын качылары, исполкомдордын председателдери куучындагылайт. Слеттордын ижинде анайда ок хозяйстволордын башчылары ла специалисттери, производствонин озочылдары ла шеф-таскадаачылар база туружат. Јашӱскӱримди ишке таскадарында Социалистический иштин Геройы Марчина Тана ла оной до ӱскӱ орден тагынган озочылдар ак-чек туружат. Мындый слетторго 10 класстын ӱренчиктери де кычырылат. Јакшы иштеген јиит производственниктер андый слеттордо мактулу грамоталарла, баалу сыйларла кайрадалат, бир кезигине акчала сый берилет. Ол слеттор

Владимир Ильич Лениннинг памятигине чечектер салганы-ла башталала, художественный самодеятельностьтын концертин көргүскениле божойт. Андый слет К. Маркстын ады-ла адалган колхозто өткөн. Мында мал ижинде турушкандардын 30 проценти жииттер, олар ончозы Караколдын ортошколын божоткон. Мында анайда ок озочылдарга ла мал ижине иштеерге бараткан жииттерге учурлалган тематический энирлер өткүрилет. Кажы ла производственный коллективте ууларды Советский Черүге көдүрингилү айалгада үй-дежери жанжыгып барды, онын учун олар черүнинг кийнинде ойто ло бойынын коллективине келгилейт.

Жиит ууларды ла кыстарды коммунистический күүнтапту эдип тазыктырарында анчадала наставничество иштин. сүрекей эптү бүдүми болуп јат. Райондо иштин учуры-ла тазыктырары јанынан 300 кире кижии жииттерге наставниктер болуп иштегилейт. Олардын ортозында Социалистический иштин Геройы, Кенгидеги совхозтын чабаны Марчина Тана. Бу өдүп јаткан јылда ол жииттердин «Тан Чолмон» деп комсомольский бригадазын башкарат. Бригадада 6 кижии, олардын бежүзи комсомол. Кураандарды өскүрери јанынан бойынын байлык ченемелине ол жиит ишчилерди үредет, кышка быјыл бригада јакшы белетенип алала, коиды кыштадарын јакшы өткүрет.

Тонкуров Јангар, Клешева Елена Карл Маркстын ады-ла адалган колхозтон, Пиянтин Сүрүм, Петешев Бабый Јолодогы совхозтон, Наинова Александра, Чадина Евдокия Калининнинг адыла адалган колхозтон ло өскө дө көп коммунисттер көп јылдарга улай шеф-таскадаачылар болуп, јашөскүримди бойынын профессиязына беринерине ле оны сүүрине үредет.

Шеф-таскадаачылардын ижинин једимдери јаан, не дезе, олардын болужыла, јөп-јакылталарыла иштеген јаш-өскүрим бойларынын производственный ижинде бийик көргүзүлерге једет. Районнын јашөскүрими «Чындыйдын ла арбыннын бешјылдыгына — жииттердин көдүрингизин ле тапкырын» деп патриотический баштаңкай эдип, Октябрьдын 60 јылдыгына учурлай иштеп, албаты-хозяйственный план-дарды бүдүреринде эрчимдү туружадылар. Аймактын 2 мунга јуук ишчилери бойларынын јылдык молјуларын өйинен озо бүдүрдилер, 25 комсомол дезе андый молјуларын орооныстын 60 јылдыгына учурлап, өйинен озо бүдүрдилер. Олардын ортозында уй саачылар: Ачимова Альбина, Тапыева Алевтина, Типукова Ольга, Тантабарова Люба,

Чадина Лидия, механизаторлор: Наинов Василий, Декенов Владимир, Яков Дмитрий, Урматова Ольга, Абакаев Сергей, малчылар: Байталакова Таня, Яракова Наталья, Кыбыева Мария, Салбаков Вячеслав, Сүрүлов Артур. Тычинов Вячеслав десе кой өскүрер иште бийик производственный көргүзүлери учун «Аврора» крейсердин жанында фотого соктырар право алган. Тургуза өйдө аймакта жийттердин 5 комсомольский бригадасы иштейт: Кенгидеги совхозто «Тан Чолмон», XXIV партсъездтин адыла адалган колхозто 2 бригада, Калининнин адыла адалган ла «Искра» колхозтордо. Жайгыда малга азырал белетеер өйдө комсомолдордун 17 звенозы иштеген.

Жаш үйени ишке ле нравственный жанынан тазыктырырында анчадала биледеги жанжыккан жан-кылык жаан учурлу болот. Биледе, темдектезе, таадак койчы болгон болзо, айдарда онын уулы, эмезе кызы, балдарынын балдары — ончозы койчылар болуп иштегилейт. Обөкөнүн ак-чегин балдардын балдарына берип, улалтып апарганы жангыс ла жакшы жанын көргүзүп жат. Андыйлардын тоозына Купчегендеги совхозтон Алитовтор, Ийиндеги совхозтон Семендеевтер, Ямановтор ло Колтышевтер, Жолодогы совхозтон Тычиновтор, Петешевтер, Калининнин адыла адалган колхозтон Чадиндер кирет. Коммунист Чадина Евдокия Лукьяновна Калининнин адыла адалган колхозтын Шибиликтеги фермазында 25 жылдан ажыра уй саачы болуп иштеген. Онын сыйны Александра, Александранын обөгони ле эки жыл мынан озо школды үренип божоткон кызы база мында иштегилейт. Октябрьдын юбилейине учурлай областной социалистический мөрөйдун итоторын көрөрдө, Чадиндердин коллективи жөнүчил болуп, мактулу грамотала, база дипломло кайралдалды.

Малдан алар продукталардын планын ончо бүдүмдери аайынча бүдүрүп салган XXIV партсъездтин адыла адалган колхоз Улу Октябрьдын 60 жылдыгына учурлалган социалистический мөрөйдө аймактын ла областьтын жөнүчили болуп чыкты. Бу колхозтын художественный самодеятельнозынын коллективи база баштапкы жерлердин бирүзин алды. Концертте парткомнын качызы, производствонун озочылдары туруштылар. Куладынын 30 кижиден турган бу коллективи журтты культура жанынан обслуживать эдеринде ченемел алыжарга Шебалин аймактагы Каспа журтка жүргендер.

Ишке тазыктылары иштеп турган јииттердин үредүзин оноң ары јарандыларыла колбой өдүп јат. 1977 јылдын октябрь айында райкомнын бюросы «Калининнин адыла адалган колхозтын парткомы ла правлениези иштеп турган јашөскүримнин заочный ла энирги школдогы үредүзин башкарып турганы керегинде» деп суракты угуп, шүүшкен. Тургуза өйдө аймакта иштеп турган јииттерден 200 ажыра кижии үренет.

Јашөскүримди ишке күүндү эдип тазыктыларында ла оморды јурт јерлерде артыргызары јанынан өткүрип турган иштерде једикпестер барын айтпаска база болбос. Кезик парторганизациялар, анайда ок колхозтордын ла совхозтордын башкараачылары јашөскүримле иштеп, омордын производстводогы иштейтен ле айыл-јуртында амырайтан айалгаларын чек ајаруга албай да турган учуралдар бар.

Партиянын райондогы комитеди јашөскүримди таскадарында иштеп турган коллективтердин учурын бийиктедип, јангы једимдерге ууланган иштерди оноң ары тыгыдат.

Н. Боробошева, КПСС-тин Ондойдогы райкомнын пропаганда ла агитация бөлүгинин заведующийи.

КУЛЬТУРА — ЈУРТ ЈЕРДЕ

Ондой аймакта Карл Маркстын адыла адалган колхоз јуртхозяйственный продукция иштеер јаан хозяйство болуп јат. Ол аймак ла область ичинде социалистический мөрөйдин көп катап јенүчизи болгон, улалып јүрер мааныларла кайралдаткан. Колхозто сүрекей бийик те кайрал — КПСС-тин Төс Комитединин, СССР-дин Министрлеринин Советинин, ВЦСПС-тин, ВЛКСМ-нин Төс Комитединин Кереес Кызыл маанызы бар. Бу хозяйстводо колхозчылар духовный јөөжө-јөлкөлөрдии, јилбүлү амыраштын айалгаларын элбек тузаланып турадылар. Омордын некелтелерине — төрт клуб, 3 библиотека, музыкальный школдын филиал-бөлүги. Художественный самодеятельностьтын кружокторында 200-тен ажыра колхозчылар ла омордын балдары туружат. Культуранын Караколдогы јурт Туразынын комусчыларынын ансамблин јангыс ла аймактын, областьтын улусы би-

лер эмес. 1977 жылда ол бойынын ойынын Москвада само-
деятельный албатылык творчествонын Бастырасоюзный
фестивалинин заключительный концертинде съездтердин
Кремльдеги Өргөозинде көргүскен.

Колхозто общественный ээжи бузулбай, жарабас кылык-
тар эдилбей турганы учурал эмес. Жашөскүримнин, орто
школды үренип божоткондордын сырагай көп сабазы иш-
теерге журтында артат эмезе специалист болуп алганын
керелеген дипломду жанып келет. Калганчы алты жылдын
туркунына бийик үредүлү специалисттердин тоозы мында
эки катапка көптөгөн. Советский Черүге барган жииттер де-
мобилизациянын кийинде төрөл колхозына бурылып ке-
ледилер.

Андый хозяйстволор бисте ас эмес. Журттын духовный
жүрүми жылдан жылга там ла бай, жылбүлү болуп браадыры.
Экономиканын өзүми, жадын-жүрүмнин өскөргөни, иш ле
культуранын өмөлиги крестьян кижинин социальный бү-
дүжи, психологиязы кубуларына экелгилеп јат. Крестьян
кижи бойынын темдектериле там ла ишмекчиге жууктайт,
јурт јердеги иш там ла јаранып, јилбүлү, ол ок өйдө кол-
болу болуп барадып, ончо јанынан билгир болорын некеп
јат. «Эмди общественный ичкерлештин тебүлери, бистин
коммунизмге көндүгөр тебүлерис там ла иле общественнын
санаа-шүүлтезинин ийдезинен, культуранын, науканын,
үредүнин өзүминен камаанду болуп браат» — деп, 1974
жылда КПСС-тин Төс Комитединин Генеральный качызы
Л. И. Брежнев Москвада Бауманский избирательный округ-
тын избирательдерине куучын айдарда темдектеген.

Эмдиги үйе-өйдө бойынын аграрный политиказын чо-
кумдап, партия городтын ла деревненин жүрүмнин мате-
риальный ла культурно-бытовой айалгаларын жууктадатан
јолло онон ары барар задача тургузып алган. Мынызы
комплексный көрүштү болорын некейт. Журт хозяйство ја-
ны техникала јепсенет, оны химизировать эдери ле тuzалан-
ган јерлерди јарандыраы јанынан иштер сүреен јаан ке-
миле өткүрилет. Мыныла жагыс өйдө социальный сурак-
тарга, идейно-тазыктырулу ишке, јурт јерде социалистиче-
ский культураны онон ары өскүрерине јаан учур берилет.
«Озо ишти көдүрип аларыс, онон культурала уружарыс» —
деп, айдып турган кезик башкараачылардын көрүм-шүүл-
тезин жүрүм ту качаннан бери јектеп койгон.

Иш-тоштын ла жадын-жүрүмнин айалгаларын јарандыра-

ры, улусты јакшы кылык-јанга ла јарашты билерине тазыктырары производствонунг өзүмиле, јурт јердеги кубулталарла чике колбулу болуп јат. «Јурт улусты культура јанынан јеткилдеерин онон ары јарандырар иштер керегинде» КПСС-тинг Төс Комитедининг ле СССР-динг Министрлерининг Соведининг 1977 јылда декабрь ай башталарда јарлаган јөбинде ол келтейиненг партийный ла советский органдардын, профсоюзтардын, комсомолдын, культурно-просветительный учреждениелердин ижининг элбек программазы темдектелген. Онын амадузы — бастыра культурный ишти јангы, азыйгызынанг бийик кемине көдүрери, онын јаан тузалу ла јакшы чындыйлу болорын јеткилдеери. Мынызына једерге, јурт клубтардын, культура тураларынын, библиотекалардын коммунистический идеяностьты төзөөринде, калык-јонды онынчы бешјылдыктын үчинчи, төс јылынынг пландарын ла јакылталарын бүдүрерине көдүреринде учурын бийиктедер керек. Бу ок өйдө јарашты билерине тазыктырары, научный билгирлерди таркадары, јадын-јүрүмнинг бийик культуразын төзөөри ле чөлөө өйди чын-чике өткүрери јанынанг ишти јарандырар керек.

Јурт јерде 218 клуб ла культуранынгу туразы, 1,5 миллионнон көп бичиктерлү 200 кире библиотекалар, 215 киноустановка иштеп јат. Область ичинде библиотеканынгу бичиги јетпеген бир де јурт јак. Стационарный библиотеказы јок јурттарда 540 передвижка, филиал ла бичиктер берер пункт төзөлгөн. Өткөн јылда кычыраачылар библиотекалардан 3 миллионнон көп бичиктер алгылаган. Јүк ле калганчы јети јылдын туркунына областынгу јурттарында культуранынгу учреждениелерининг тоозы 30 процентке көптөгөн.

Онын учун эмди культуранынгу учреждениелери, олар эмдиги ле келер өйдөги некелтелерге јаразын деп, кандый болор учурлу, олардын бүдүретен јангы керектери, ижи кандый болор деген сурактар туруп јат. Улу Октябрьдын 60 јылдыгына белетенген ле СССР-динг јангы Конституциязынын проегин шүүшкен өйдө культуранынгу көп тоолу учреждениелери баалу ченемел јууп алгандар. Культпросветишчилер тематический вечерлеринде, оос журналдарда, революционный мактынгу некелтелеринде, художественный самодятельностьтынгу көрүлеринде, выставкаларында ла байрамга учурлаган концерт-ойындарында Октябрьдын, бистинг партиянын ла албатынынгу революционный, јуучыл ла иштеги јанжыгуларынынгу бастырателекейлик-исторический учурын, коммунизмди төзөп тургандардын једимдеринингу улу-кеенин

көргүзөргө кичеенгендер. Областын аймактарында бистинг государствонун мактулу юбилейине, он беш союзный республикага учурлалган мергендү вахталар, айлыктар, иштинг, партиянын ла революциянын ветерандарына, гражданский жуунын ла Ада-Төрөл учун Улу жуунын туружаачыларына, баштапкы беш жылдыктардын мергендүчилерине, орден тагынып жүргендерге, Лениннин орденинин кавалерлерине учурлалган бир канча ла алдынан башка вечерлер өткөн. Кан-Оозы журтта иштинг театрализовать эткен жанжыгулу байрамы болгон. Ондо предприятиялердин ле совхозтордын ишмекчилери, аймактын колхозчылары турушкылаган. Албатылык хозяйствонун једимдеринин аймактагы выставказы ачылган болгон.

Кош-Агашта юбилейный социалистический мөрөйдин јенүчилерине учурлай байрам болгон, Турачакта јашөскүримнинг фестивали, Улаган аймакта клубный Лениниана, Маймада художественный самодеятельностьтын көрүзи өткөн. Көп саба аймактарда «Революционный мактын неделелери» өткүрилген. Олордо «Революциянын башталгазы бар, революциянын учы-түби јок» деген кычырулу областной тематический агитпоезд эрчимдү турушкан.

Эликманардагы ла Кан-Оозындагы культурный комплекстер бойлорын јакшы јанынан көргүскендер.

Је журттын культурный жүрүми ончо ло јерлерде эмдиги аргаларга, улустын јилбүлерине келижип туру деп айдарга болбос. Кезик сразында јаан да журттарда культуранын учреждениелери оборудованиеле коомой јеткилделген, олордо мебель, технический аргалар (средстволор), музыкальный инструменттер ас. Майма, Ондой, Көксуу-Оозы аймактардын көп журттарынан газеттерге культуранын төс јерлеринин коомой ижи керегинде письмолор тегиндү келгилеп турган эмес. Улус эрикчил болгонына, амыраар айалгалар јогына комудайт.

КПСС-тин Төс Комитединин ле СССР-дин Министрлеринин Совединин јөбинде јаан учур культпросветишчилердин кадрларыла иштеерине берилет. Кадрларды белетеери ле јангыдан белетеерин јарандырар, олордын материальный айалгазын ла јадын-јүрүминин айалгаларын јарандырар керек. Культуранын специалисттерин журттарда иштеерине бектештирери, анайда ок олорды хозяйстволордын башкараачылары, албатылык депутаттардын Советтеринин исполкомдоры канайып көргилеп турганыла көндүрө колбуду болуп јат.

Культураның ишчилерине ижин пландап аларга, улустың некелтелерин шиндеерге јаантайын болужып турар, олардың праволоры ла јенгилтелери кайда да кыстатпазым кату кичеер керек.

Культурно-просветительный ишти өскүрери — партийный организациялардың туура салбас кереги. Мыныла колбулу сурактар улам ла коммунисттердин шүүжүзине тургузылар, партийный комитеттердин шинжүзінде јаантайын болор учурлу. Культураның институттарына ла училищелерине колхозтордың, совхозтордың стипендиаттары көптөн кирерин јеткилдеер керек.

Јуртка — культурный јеткилдештин бийик кеберин! Мынызы социальный өзүм ле јаңы кижини үредип тазыктырары јанынан КПСС-тин XXV съездинин тургускан задачалары бүдеринин јаан учурлу ајалгаларының бирүзи болуп јат.

А. Котов

ТВОРЧЕСКИЙ ИШЧИЛЕРДИҢ ЗАДАЧАЛАРЫ

Партияның XXV съезди советский художественный творчествоның калганчы јылдардагы једимдерин бийик баалап, творческий интеллигенцияның ижинин эрчими тыңыганын, ол коммунистический строителствоның текшипартийный, текшиалбатылык керегине там ла билдирлү јөмөлтө эдип турганын темдектеди.

Ишкүчиле јаткандарды коммунистический күүн-тапту эдип тазыктырары јанынан партияның өткүрип турган ижиле јуук колбулу болоры тың өзүмдү социалистический обществоның жүрүминде искусствоның јерин ле учурын аңылап турган тös керек болуп јат. «Албаты советский писательдердин, јурукчылардың, композиторлордың, театрдың, киноның, телевидениениң ишчилеринин — јайалтазы ла профессиональный билгири албатыга, коммунизмнин керегине учурлалып турган бастыра улустың ижин бийик баалап јат» — деп, Л. И. Брежнев КПСС-тин XXV съездинде айткан.

Бүгүн социалистический культура обществоның жүрүминин бастыра јандарыла јуук колбулу, ол ишке, эл-јон ортодогы колбуларды јарандыраына, коммунистический нрав-

ственностьты тыгыдарына, калык-јоннын бийик санаашуүлтезин төзөөрине салтарын јетирет.

Културанын учуры өзүп турганы керегинде айдып тура, албатылар ортодогы эмдиги айалганын аңылузын, идеологический тартыжунун тынганын ајаруга алар керек. Култура там ла там эки системанын идейный удурлажынын эп-аргазы ла тартыжатан јери болуп барадыры. Кату айалгалар јымжаганынын, амыр-энчү коштой турарынын айалгазында эки телекейдин ортодогы колбулар там ла элбеп јат. Јаңыстан улус эмес, миллиондор тоолу улус бой-бойлорыла тушташкылайт. Онызына колбулардын эн јаңы средстволоры, јетирүлердин, идеялардын, културанын једимдеринин элбеде таркап турганы, туризм ле өскө дө көп колбулар элбегени јөмөжөт. Эмди бистин ороон телекейдин 120 орооныла културный колбулар аайынча јөптөжүлү болуп, олорло културный делегациялар алыжып јат.

Эмдиги айалгада, тын өзүмдү социализмнин айалгазында, бис улустын културный некелтелеринин кеми бийиктегенине көрүп јадыбыс. Ол кубулталар общественный производствонун ичкери өзүмин, советский албатынын материальный айалгазы јаранганын ла үредүзинин кеми бийиктегенин керелеп јат.

Эмди бистин алдыста културанын учреждениелери эмдиги өйдин ле келер өйлөрдин некелтелерине келиштире иштеерине, олор кандый бүдүмдү болор, олордын јаңы иштеринин бүдүмдери ле учуры кандый болор деген сурактар туруп јат.

Ишкүчиле јаткандардын духовный некелтелерин чокум билип алганы производствого јарамыкту моральный климат төзөөрине, улустын амыражын тузалу эдерине, тазыктыраачы иштин кемин бийиктедерине керектү јаңы эп-аргаларды таап алар ла толо тузаланар арга берет.

Бу јанынан Ондой аймакта Карл Маркстын адыла адалган колхозтын ченемели көрүмјилү. Бу јуртхозјайствонный продукция иштеп алары јанынан аймакта эн јаан хозјайство КПСС-тин Төс Комитединин, СССР-дин Министрлеринин Совединин, ВЦСПС-тин ле ВЛКСМ-нин Төс Комитединин кереес кызыл маанызыла кайралдаткан. Калганчы јети јылдын туркунына мында бийик үредүлү специалисттердин тоозы эки катапка көптөгөн. Орто школды божоткон јашөскүримнин көп сабазы ла черүден јанган јииттердин көбизи төрөл јуртында иштеерге артып туру.

Колхозтын јеринде орто школ, интернат, клубный 4 уч-

реждение, 3 библиотека, музыкальный школдын филиалы иштейдилер. Художественный самодеятельностьтын кружокторында 200-тен ажыра улус туружат, культуранын журттагы Туразынын комусчыларынын ансамбли албатынын самодеятельный творчествозынын Бастырасоюзный фестивалинин Москвада өткөн заключительный концертинде турушкан.

Карл Маркстын адыла адалган колхозтын јозогы журт-хозяйственный производствонын эмдиги өйдөги өзүмиле, концентрация ла специализация өдүп, ишти механизировать эдери тыгып, иштин арбыны көптөп турганыла колбулу кубулталарды керелеп туру. Је культуранын өзүми ала-көңө болуп турган керек эмес.

Эмдиги өйдин айалгазы бистин культурный жүрүмистин бир канча керектерин јангы некелтелерге келиштире бүдүрерин некеп туру. Темдектезе, албатынын творчествозы. Мында элден озо ишмекчи коллективтердин художественный самодеятельнозынын исполнительский кеми өзүп, профессиональныйына јууктажып келгенине; экинчизинде, ишкүчиле јаткандардын поэзияга, музыкага, театрга изобразительный искусствого јилбиркеери тыгып турганына ајару эдер керек.

Культуранын областьтагы управлениези «Звезда Алтая» ла «Алтайдын чолмоны» газеттердин редакцияларыла кожо Чаргыдагы ла Эликманардагы совхозтордын культурный төс јерлеринин ижинин ченемелин јууп јарлаган.

КПСС-тин Шебалиндеги райкомы ла аймакисполком культурный комплекстин соведин андагы зональный библиотеканын заведующийи, райисполкомнын культура бөлүгинин штатный эмес инспекторы А. Е. Польских башкарып јат.

Бу комплекс бойынын ижин јылга ла кварталга тургузып турган план аайынча өткүрет. Ол пландарда идейный ла нравственный, ишке тазыктылары, интернациональный ла патриотический, эстетический ле атеистический тазыктылары ла спортивно-массовый иш темдектелген.

Культурный комплекстин ижинин шылтузында хозяйстводо иштин дисциплиназы јаранган, шокчыл кылыктар эдилери кезем астаган. Клубтардын ла библиотекалардын арга-күчин бириктиргени ле культурно-массовый ишти өскүрерине журтынын интеллигенциязын тартып алганы јаан тузалу болгонын Эликманардагы культурный комплекстин ченемели көргүзет.

Андый да болзо, Майма, Ондой, Улаган аймактарда ла Горно-Алтайск городто исполкомдор ло олордын культура аайынча бөлүктери, парткомдор культурный комплекстердин тузалу учурын јакшы билгилеп те турза, је олорды тӱзӱӱрине мендебей турулар.

Айалгазы келижип турган јерлерде колхозтордын, совхозтордын эмезе јурт Советтердин культурный тӱс јерлерин тӱзӱӱр керек.

Культуранын аймактардагы бӱлӱктери кажы ла культурный компексте балдардын музыкага үренер школдорынын бӱлӱктери, художественный самодеятельностьтын јакшы иштӱ коллективи, культуранын аймактардагы университеттеринин бӱлӱктери, јербойынын улузынын иштеги ле јуудагы магын кӱргӱзип турган бӱлӱктерлӱ ленинский кыптары, хозяйстволердын летописьтери, спортивный ла танцевальный площадкалары болорын јеткилдеер учурлу.

Онойдо ок областьтын бичиичилеринин организациязы тыгып ӱскӱн. Композиторлор Б. Шульгин, А. Тозыяков, В. Хохолков кожондордын ла бијелердин музыказынан баштайла, симфонический оркестрлер ойнойтон јаан произведениелер ле национальный спектакльдар бичиирине једин алдылар. Орооннын юбилейине учурлалган выставкада 50 јурукчы, ол тоодо СССР-дин јурукчыларынын 4 члени турушканы, областьта јайалталу јурукчылар ла ӱскӱ дӱустар барын кӱргӱсти. Новосибирсктеги театральный училищени ле бийик үредӱлӱ театральный заведениелерди божоткон улус Горно-Алтайсктагы областной драматический театрдын артисттеринин тӱс бӱлӱги боло бердилер.

Театрда иштеп тургандардын кӱбизи јиит улус. Олордын творческий ӱзӱмине ајару ла некелте эдер керек. Олор јайалталу, бойларынын ижин бӱдӱрерине јилбиркеп турган улус. Театр јангы тӱзӱлип турган ӱйдӱ ого творческий ишчилер, производственный цехтердин устарын белетеерине, олорды ончозын политический јанынан таскадарына, театрдын материально-технический тӱзӱлгӱзин тыгыдарына, улуска иштеерине ле јуртаарына јарамыкту айалга тӱзӱӱрине јаан ајару эдер керек.

Культуранын областьтагы управлениези, Албатынын творчествозынын туразы јурукчыларды јылдын ла сайын койчылардын ла малчылардын турлуларына творческий јорукка аткарып турулар. Олор анда «Иштеги улус» деп текши атту серия аайынча јуруктар јурап турулар.

Улу Октябрьский революциянын 60 јылдыгына учурлал-

ган выставкада көргүзүлүп турган 160 журук, графика, скульптура ла декоративно-прикладной искусствонун произведениелери — бистин художниктердин узы, олардын иштеринин идейно-художественный кеми бийиктегенин керелейт.

Туулу Алтайдын эл-жонун эстетический жанынан тазыктарар ишти мынан ары элбедер, изобразительный искусствонун кружокторунун тоозын көптөдөр, бу сурак аайынча лекциялар, беседалар өткүрерин там ла тыгыдар керек.

Балдардын музыкага үренер школдоры жылдын жылга көптөйт. 25 жыл мынан кайра Горно-Алтайскта сок жагыс музыкальный школ болгон. Анда жүк ле 50 бала үренген. Эмди областта балдардын 14 музыкальный школы иштеп, 1200 үренчикти музыкага үредип туру.

Музыкальный школдордын педагогический коллективтеринин алдына кажы ла үредүчи тагынан бойунун ижинин чындыйын бийиктедери, творческий жашөскүримле иштеерин элбедери жанынан задача тургузылып жат. Советский музыканы пропагандировать эдери жаан учурлу болуп туру.

Областын киноишчилери журт улуска кинофильмдер көргүзерин жарандылары, промышленностьтын, журт хозяйствонун ишчилеринин озочыл ченемелин, политический ле естественно-научный билгирлерди таркадары жанынан элбек иш өткүрип турулар. Областы 52 кинолекторий, балдардын 54 кинотеатры, городто балдардын кино клубы иштеп, ишкүчиле жаткандарды, анчадала жашөскүримди советский кинонын эн жагы једимдериле таныштырып турулар.

Бистин областта күнүн ле сайын 14 мун кижин кинофильмдер көрөргө келип жат. Культуранын ла кинонын ишчилери бу улусты духовный, интеллектуальный ла художественный байгызарына јөмөжөр учурлу.

Творческий ишчилердин задачалары керегинде бу өрө айдылган көргүзүлөрле коштой эмдиги өйдун журналисттеринен жадын-јүрүмнин чокум керектерин жагыс ла акчек ле чокум-јарт бичип билер эмес. Је анайда ок ол керектерди марксистско-ленинский көрүм-шүүлте аайынча терен шүүп, олардын диалектический колбуларын билип алары, терен научный анализ эдери, кижинин санаа-шүүлтезин јакшы ондооры некелип жат.

КПСС-тин Төс Комитединин «Журналистский кадрларды белетеери ле такып үредери жанынан иштер керегинде» ле «КПСС-тин Томский обкомы массовый информациянын ла пропаганданын средстволорын башкарып турганы кере-

гинде» жөптөри жарлалган кийинде областной газеттердин ле радиокомитеттин журналисттери бойларынын ижин билдирүлү жарандыргандар. Мынызына областной газеттердин ле радиокомитеттин партийный организацияларын ла бастыра журналисттеринин бириктирилген текши жууны жакшынак камаанын жетирген. Ол жуунда КПСС-тин обкомынын баштапкы качызы Н. С. Лазебный доклад эдип, журналисттердин ажарузын бистин газеттерде ле радиоберилтелерде промышленностьтын, строителствонын, журт хозжайствонун, экономиканын, культуранын ла ишкүчиле жаткандарды коммунистический тазыктыларынын сурактарын теренжиде көргүзерине ууландырган.

Одүп жаткан юбилейный 1977 жылда творческий интеллигенцияга, анчадала журналисттерге көп иштеерге келишкен. Олорго КПСС-тин Төс Комитединин быжыл май ла октябрь айларда өткөн Пленумдарынын материалдарын, СССР-дин жаңы Конституциязынын проегин текши албаты шүүшкениле колбулу материалдарды, СССР-дин Верховный Советинин очередной эмес жетинчи сессиязынын материалдарын, Улу Октябрьский социалистический революциянын 60 жылдык юбилейиле колбулу ла онон до өскө көп-көп материалдарды бойынын өйинде жарлаарга ла оларды калык-жон ортодо элбеде жартаарыла колбулу ишти улам сайын көргүзерге келишкен. Союзный ла автономный республикаларга, крайларга, автономный областтарга, автономный округтарга, анайда ок МНР-дин Баян-Улэгейский аймагына учурлаган страницалар жарлалган.

Печать, телекөрүлте ле радиоберилте советский улусты марксистско-ленинский көрүм-шүүлтелү, ишке коммунистический күүн-тапту, бийик нравственносту эдип тазыктыларына эрчимдү жөмөжөр, советский жадын-жүрүмнин кеберин жаркынду көргүзер, буржуазный пропаганданын куурмактарын кезем илезине чыгарар, моральдын коммунистический ээжилерин бузуп тургандарла тартыжар учурлу.

КПСС-тин Төс Комитединин «Творческий жашөскүримле иштеери керегинде» жөби аайынча өткүрилген иштер жербойындагы творческий жашөскүримле иштеерин жарандырына экелген.

Партийный ла комсомольский организациялар жайалталу жашөскүримди политический жанынан таскадарына ажару эдип турулар. Жиит журналисттер, писательдер ле артисттер ончозы политический үредүнин школдорында үренгилеп турулар.

Писательдер, культпросветишчилер КПСС-тин обкомынын агитбригадаларынын ижинде улам сайын турушкылайт. Ол тоодо Э. Палкин, П. Самык, А. Адаров, К. Төлөсов, Ж. Каинчин, Ж. Белеков, Т. Шинжин, Э. Тоюшев, С. Суразаков, И. Кочеев, Б. Укачин, А. Демченко ло оонг до өскөлөри областьтын јурт улузыла улам сайын туштажып турулар. Је андый да болзо, Майма, Турачак ла Көксуу-Оозы аймактардын кычыраачылары айлар, кезикте бүткүл јылдар туркунына писательдердин үндерин укпайдылар.

Литературанын ла искусствонын төс сурагы олордын чындыйы керегинде сурак болуп јат. Литературада чындый учун тартыжу — онызы бийик идеяность, кычыраачыны бойын ээчиде апаргадый произведениелер учун тартыжу.

Кычыраачылар бистен јаан социальный романдар, нак билеге бириккен национальностьторлу ишкүчиле јаткандардын социальный өзүмин көргүзип турган произведениелер сакып турулар. Бис келер үйелерди бүгүнгү үйенин јозогы ажыра тазыктылары керегинде сананар учурлу. Мыныла колбой культуранын ишчилеринин, писательдердин, артисттердин, композиторлордын, јурукчылардын алдында сүрекей јаан задачалар туруп јат.

КПСС-тин Төс Комитединин «Литературно-художественный критика керегинде» јөбинде художественный культуранын коммунистический строительстводогы учуры бийиктеп турганыла колбулу некелтеден критика эмди тургуза сондоп туру деп айдылган. Бу сөстөр бистин бичиичилердин творчествозына эдилип турган литературный критиканын эмдиги айалгазына бүткүлинче келижип јат.

Статьялардын, обзорлордын, рецензиялардын көбизи калай, философский ле эстетический јанынан јабыс кеминде бичилет. Бистин критиктердин статьяларында художественный, кезикте идейный јектү произведениелерге јөпсинип турганы, көп учуралдарда субъективизм, најылык макташ учурайт.

Ченемелдү писательдер, литературоведтер јиит авторлордын произведениелерин шүүжеринде, художественный творчествонын кыйалтазы јогынан көрөтөн сурактарын аайлаарында, критиканын секциязынын ижин тыгыдарында эрчимдү туружарынын задачазы туруп јат.

А. Сабашкин

ЈУУК КҮНЧЫГЫШ: АКТУ ЛА БЕК АМЫР-ЭНЧҮГЕ ЈЕТИРЕР ЈОЛ

Калганчы өйдө телекейдин газет-журналдары јаан аја-руны Јуук Күнчыгыштагы суракка јетирип туру. Мынызы тегиндү эмес. Израильдин башкарузы солынган да болзо, бу госуударствонун олјочыл политиказы ол ло бойынча арт-кан. Ливанды көп ийде-күчтерле бомбалап, ракеталарла, өрт чыгарар суйук немелү снарядтарла аткылап, јерине танктарлу кирип турганы ол политиканын иле-јарт керези болуп јат. Улус јаткан бүткүл јурттар өртөлөт, палестин улус кырылат.

Израиль араб јерлерди эмдиге ле олјодо тудуп турга-ны Јуук Күнчыгышта јуу јеткерлү айалга төзөп јат.

Бу суракты аайлайтан сок јангыс јол — Женевский кон-ференция. Андый конференцияга јол ачарга, көп телекейлик туштажулар, консультациялар өткүрилген. Советский Союз бир канча госуударстволорло, ол тоодо США-ла да, диплома-тический јөптөжү-куучындар өткүрген. Ол јөптөжү-куучын-дардын шылтузында 1977 јылда 2 октябрьда Јуук Күнчы-гыш аайынча Советский Союзтын ла США-нын јаба эткен угузузы јарлалган. Тыш политиканын јаан учурлу бу до-кументи Јуук Күнчыгыштагы суракты аайлаарына јол ачып туру. Ондо СССР ле США Јуук Күнчыгыштагы айалганы бириктире (комплексно), јартап айтса, ончо сурактарды, јилбиркеген ончо ороондорды ајаруга алганы ажыра аайлаа-ры учун туруп јадыс деп баштапкы ла катап кожо айткан-дар. Је документтин төс учуры неде дезе, ол айалга јеткерлү, суракты Женевский конференцияда аайлаар керек деп тем-дектеп турганында болуп јат.

Бу документтин шылтузында эмди конференция өткүрери келтейинен јөптөжү-куучындар башталган. Је кенете јангы айалгалар табылып келген. АРЕ-нин президенти Садат Иерусалимге барып јүреле, Израильдин парламентинде (кнессединде) куучын айткан. Садат анайып эдип тура, араб-тардын текши керегинде кандый јылыйтү јетирип турганын билген. Ол бу алтамыла Иерусалим Израильдин столицазы болуп турганына јөпсинген. Экинчи јанынан, ол Израиль-дин премьер-министриле Бегинле јөптөжү-куучындар өткүр-ген. Јөптөжү-куучындар керегинде бир де неме јарты јок. Је Израильдин радиозы јетиргениле болзо, Египет Израиль-ле амыр-энчү колбулар тургузарга белен болгодый, бу ок өйдө Палестинаны јайымдаар Организацияны (ООП-ты) ке-

рекетерге киришпес эдип салар күүндү. Мынан Каир суракты алдынан башка (сепаратно) аайлаарга умзанганы иле билдирет.

Садаттын Израильге барып жүргени араб ороондордын биригерине жөмөшпөгөн, оларды чук этпеген, карын, ыраштырып койгон. Жуук Күнчыгышта ийде-күчтер мынан озо анайып тын качан да бөлинбеген. Садат бойынын да башкарузын эки жара бөлип койгон. Египеттин өскө ороондорло керектеринин министри Фахли башкарудан чыгып барган.

Садаттын жоругу Жуук Күнчыгыштагы айалганы бириктире де аайлаарын жууктатпады. Ол ороонына жана ла берерде, Израильдин азыйдагы премьер-министри Рабин Женевский конференцияны өткүрерге мендебес керек деп угускан. Жаңы жол — Садатла, онын улустарыла колбулар өткүрер жол табылганда, ол анайып айтпай кайсын. Шак онон улам США-нын азыйдагы государственнй качызы Г. Киссинджер де Женевский конференцияла мендебегер деп жөп-сүме берет.

Израильле алдынан башка жөптөжүлөр тургузарга жүткип, Садат кандый амадуларына једерге јат? Элден ле озо АРЕ-нин ич јанындагы айалгазы керегинде айдар керек. Айалгауур, Насер туштагызынан коомой. Онон болгой, «Насерден артканын јок эдери» өдүп јат. Күнбадыш капиталистический ороондорго јайылып турган буржуазия ойто ло јанга келген. Айалга «ачык эжиктер» деген политикадан улам кезем коомойтый берген. Государственнй бюджеттин чыгымы 3 миллиард долларга јеткен. Мынызы орооннын национальнй кирелтезинин 20 проценти болуп јат. 600 жаңы миллионерлер табылып келген. Улус дезе азыйгызынан коомой јадып турганы иле көрүнөт.

Садат айалганы јарандыраачы болгон. Је калганчы өйдө ол бойын американский монополиялардын политиказына колбоп койгон, анайда ок дезе араб ороондордын ортозында баштаачы кижии (лидер) болорго албаданган. Је онон не де болбоды. Айдарда Садат албатызынын ајарузын, калык-јоннын шүүлтезин туура ууландырарга, бойын актаарга, телекейлик керектерде обызындалып тура берген. Ол советский специалисттердин миссиязы божоп туру деп угузып, СССР-ле договорды јаныскан токтодып, коштой турган ороондорло: Ливияла, Алжирле, Сирияла, Иракла, Демократический Йеменле — колбуларды үзүп, болгон-тушкан ла улусты Каирге кычырат. Је онон ары не? Садат Израильле колбу тургузарына барып јат.

15 декабрьда США-нын турушканыла Египет ле Израиль

ортодо сепаратный јөптөжү-куучындар башталган. Јөптөжү-куучындарда туружарына өскө араб ороондорды тартып аларга, американский дипломатия сүрекей көп күчин салган. Анчадала США-нын государственный качызы С. Вэнс тын кичеенген, ол бир канча араб государстволордын столицаларын эбирип келген. Је бу ченелтелер күүнзеген једимдерге јетирбеди. Сирия, Иордания ла Палестинаны јайымдаар Организация јөптөжү-куучындарда туружарынанг мойноп ийгендер.

Каирдеги туштажу оны баштагандарга өнөтийин төзөгөн механизмнен — Јуук Күнчыгыш аайынча Женевский конференциядан кыйып, сепаратный јөптөжүге једерге керектү болгон. Јуук Күнчыгыштагы айалганы көп саба араб государстволордын турушканыла, ООП-тын турушканыла јангыс ла ол конференцияда аайлаар аргалу, је мынызына Израиль ле онын адаанын алып турган США кезем удурлажат.

Советский Союз араб албатылардын акту керегин турумкай јөмөп, Јуук Күнчыгыштагы айалганы ончо јанынанг аайлаары учун јана баспай туружып јат. Ол аайлашта мындый сурактар көрүлөр учурлу:

1) Израильдин черүлерин 1967 јылда олјолоп алган ончо араб јерлерден чыгарары, 2) Палестинанын араб албатызынын јанду праволорын, ол тоодо бойынын государствовын төзөөр правозын, јеткилдеери, 3) Јуук Күнчыгыштагы ончо государстволордын кемнен де камаан, јеткер јок турар правозын јеткилдеери. Керекти јангыс ла анайып эрүл санаалу, тузалу көргөни блааш-тартышты јоголторго арга берер.

Јуук Күнчыгыштагы керектер Африканский роғтогы керектерле сүрекей јуук колбулу. Садат, Саудовский Аравия телекейлик реакцияла кожо Эфиопиядагы революцияны туй базарга, Кызыл талайды араб талай эдип аларга ченежип јадылар. Бу амадуларына олоор Сомалинин башкартузын тузаланган.

Мындагы айалга бойынанг бойы ла курчыган эмес. Мында империализмнин агенттеринин таскаган колы билдирет. Эфиопияда камааны јок политика өткүрилгени, демократический өскөртүлөр Күнбадышка јарабаган. Мыныла колбой туйка јөптөжүлөр, онон уктар башчыларынын, помещиктердин, өскөртө айтса, ич јанындагы реакционный ийде-күчтердин, восстаниези башталган. Је озочыл көрүмдү ээжи-јанды айтырар амаду бүтпей калды. Ол тушта Сомалинин башкараачыларынын шовинистический күүндерин көдүрип, оларды

јуу-тартышка ийдип ийгендер. Эфиопиянын јанду јеринин Агаден деп бөлүги олјолоттырган. Ол улузы јок, крокодилдер кыймыражып калган суулу ээн јер. Андый јүдек јер учун озочыл ксрүмдү ороондор јуулашкылап јат.

Сомалиге Садовский Аравия, Иран ла өскө дө ороондор болужып турган болзо, бу јуу-тартыш Сомалини јенүге экелбес. Ол уян өзүмдү государство, улузы — көчкүндер, промышленнозы јок. Эфиопия — промышленностьту государство, ишмекчи клазы бар, јакшы јуу-јепселдү черү бар. Ол јочыга јотконду согулта эдилер, јуу Эфиопиянын тузазына божоор.

СССР-дин көрүм-шүүлтези 1977 јылда 14 августта эткен Угузузында айдылган. Бис ончо сурактарды, ол тоодо азыгы колониальный да јүрүмнен арткан сурактарды, јөптөжү-куучындар өткүргени ажыра амыр-энчүнин аргаларын аайлаары учун туружып јадыс.

Јуук Күнчыгыштагы суракты көрөринде эки јол билдирет. Бирүзи — суракты бириктире аайлаар арта берип турганы. Экинчизи — Израильдин, онын адаанын алып турган Бириктирген Штаттардын јолы, Садаттын сепаративный көрүм-шүүлтелери. Олор бу сурактын аайына чыгып болбозы јарт. Јуук Күнчыгышта амыр-энчүге сепаратный јөптөжүлөр экелер эмес, ООП толо праволу турушканыла Женевский конференцияны өткүргени ажыра баратан јол экелер.

Советский Союз Јуук Күнчыгышта бек ле акту амыр-энчү учун туружып јат. Акту амыр-энчү јогынаг бек амыр-энчү де болбос ине.

В. Катаев

КУБА РЕСПУБЛИКА

(Революциянын јенүзинин 19-чы јылдыгына)

Реакциянын ла базынчыктын ийде-күчтерине удурлажа тартыжуда Кубанын баатыр бүдүмдү албатызы јенгени ле телекейдин Күнбадыш јарымында эн баштапкы социалистический государство төзөлгөни телекейдин бу бөлүгинин исторический өзүминин јангы үйе-өйин ачкан, јайымданаачы телекейлик движениенин јаан учурлу алтамы болгон. Кулданаачы класстардын јангы антарып, империализмнин табаруларын кайра соголо, Кубанын албатызы Латинский Американын чокум ајалгаларында марксизм-ленинизмнин

шүүлтелерин жүрүмгө өткүрүп, социалистический обществоны төзөп баштаган. Революциядан озо Куба США-нын жарымколониязы болгон. Американский капитал онын экономиказынын төс бөлүктөрүндө бийлеген. Бойынын Коммунистический партиясына баштадып, Советский Союзтын ла өскө социалистический ороондордын карындаштык болушына ла жөмөлтөзине тайанып, республиканын ишкүчиле жаткандары он тогус жылдын туркунына экономиканы, культураны өскүреринде, албатынын жадар аргазын көдүреринде, орооннын коруланар чыдалын тыгыдарында көрүмжилү жедимдерге жедип алган. Сахар эдер производство азыйдагы ла аайынча национальный экономиканын төс бөлүгү болуп артып турганча. Промышленный продукциянын текши кеминде энергетикадый, металлургиядый, химиядый бөлүктөрдүн үлүзи жүргери жаанап жат. Республиканын промышленный ийдези жагыс ла 1971—1975 жылдардын туркунына бүдүн жарым катапка көптөп калган. Карындаштык ороондордын жөмөлтөзиле жүстөр тоолу промышленный предприятиелер ле өскө дө объекттер тудулган ла өскөртө төзөлгөн. Журт хозяйство көдүриниде. Эмди кубинецтер Коммунистический партиясынын 1975 жылда декабрь айда болгон I съездинин исторический жөптөрүн жүрүмгө өткүрерине болуп эрчимдү иштенедилер. Социалистический конституцияны жарадып алганы, албаты жагынын органдарын тутканы Кубанын жүрүминде жаан алтамдар болды. Куба Республика социалистический нажылыктын бек, ижемжилү үйези боло берген. Ол социалистический госустволордын ийде-күчин ле бирлигин тыгыдарына, Бой-бойлорына Экономический болуш жетирер Советтин ижине, социалистический экономический биригүнин Комплексный программанын бүдүрерине билдирүлү жөмөлтөзин жетирет. Кубанын колониализмге ле империализмге удурлажа, бастыра телекейде амыр-энчүни ле жеткер жок болорын тыгыдары учун тартыжуга ууландырылган политиказын телекейдин албатылары элбек жарадып турулар.

ТООЛОР ЛО КЕРЕКТЕР

Куба Республика Карибский талайдагы Куба, Пинос ортолыктарда ла 1600-ке шыдар оок ортолыктарда туруп жат. Онын жеринин элбеги — 110,9 мун квадратный километр. Республиканын албатызынын тоозы — 9,4 миллион кижжи (1975 жылдын учына тоологоны аайынча).

Республиканын промышленный производствозы 1976 жылда, 1975 жылдагызына көрө, үч процентке көптөгөн.

Революциянын кийиндеги 18 жылдын туркунына металлдар кайылар ла металлдардан эдимдер эдер промышленностьтын продукциязы 3 катапка көптөгөн.

Электроэнергияны иштеери 1975 жылда, 1948 жылдагызына көрө, 2,5 катапка көптөгөн, 1976 жылда, 1975 жылдагызына көрө, 11 процентке бийиктеген.

Кубада никельдү рудалар сүрекей көп. Бу жанынан ороон телекей үстінде баштапкы жерлердин бирүзінде туруп жат. Кубада никель эдер индустрияны өскүреринде СЭВ-тин члендери болуп турган ороондор туружат. Бар предприятие-лерди өскөртө төзөгөни ле жаңы ийде-күчтерди иштеткени жылдын ла 130 мун тоннадан көп никель алар арга берет.

Сахар эдер промышленность — Кубанын экономиказынын төс бөлүги. Ондо сахар эдер 152 завод, рафинад эдер 16 цех, спирт эдер 18 цех ле чүми жок технологический жазалдар ла сахар эдер заводторго артыкту детальдар чыгарып турган 5 предприятие тоололот.

Откөн жылда сахарлу кулузынды жуунадатан комбайндар эдер завод иштей берген. Ол завод Советский Союзтын жөмөлтөзиле тудулган. Ольгин деп городтын жанында тудулган предприятие жылына 600 машина эдип чыгарар. 1980 жылга жууктай предприятиде 7000-нан көп улус иштеер. КТП-1 танмалу комбайн сахар эдер производствонун арбынын көдүреринде жаан учурлу арга болор.

Кубанын баштапкы (1976—1980) бешжылдыгында ороонун текстильный промышленнозын өскүрер элбек программа темдектелет. Советский Союзтын жөмөлтөзиле бу бөлүктин предприятиелери. олардын тоозында Кубадагы «Аригуана-бо» деп эн жаан текстильный комбинат өскөртө төзөлөр лө жаңыртылар.

Революциянын жегүзинин кийинде Кубада жаан ажару гидротехнический комплекстерди төзөөр ишке жетирилген. Ол ойдин туркунына ороон ичинде 50-нен көп суубуунтылар тудулган. Жаңы суубуунтыларды тутканыла коштой Санкти-Спиритус провинцияда Саса деп гидротехнический комплексти элбедер иштер өдүп туру.

Кубада баштапкы ла катап кыртыштардын картазы эдилген. Ол кыра жерлердин научный төзөлгөлү бүдүмин (структуразын) тургузарга, эн ле арбынду, тузалу агротехнический эп-сүмелерди, жер сугарарынын эн жакшы ээжизин талдап аларга арга берет.

Жайымнын ортолыгынын саду өткүрер флорды түргөн тебүлерле өзүп туру. Кубанын жакылтазыла ийде-күчтү ле түргөн жорукту керептер Югославиянын, Польшанын, Даниянын, Япониянын верфтеринде тудулат. Революциядан озо ороондо саду өткүрер керептер жок болгон дезе, жастыра болбос. Эмди Жайымнын ортолыгынын флагын алып жүргөн керептер бастыра планетанын талайларын ла тенгистерин эбирип жүргүлөйт.

1971—1975 жылдарда орооннын розничный товарообородынын кеми 100 процентке, 1976 жылда, 1975 жылдагызына көрө, 4 процентке өскөн.

Революциядан озо Кубада научный шиндештү иштер өткүрилбеген. Эмди мында научный шиндеш өткүрер төс жерлердин тоозы 100-тен ажа берген.

Революция жерлер алдында жүк ле 8 мунг кижини баштамы школдордын үредүчилери болорго белетенген, бүгүн дезе 35 мунганг көп уулдар ла кыстар орооннын башка-башка толуктарында төзөлгөн үредүлү 19 заведениеде бу ишке үренедилен.

Албатыны медицинала жеткилдегенинин кеми аайынча Куба Латинский Американын бастыра өскө ороондорын 20 жылга озолой берген. Бу өйдө ороондо 9 мунганг көп врачтар бар. 1980 жылга жууктай 750—790 кижиге бир врач келижип турар.

Кубанын башкарузы республиканын байлык - өзүмдерин, тындуларын корыырына жаан кичеемелин жетирет. Көп жерлерде государственный заповедниктер ле питомниктер, национальный парктар төзөлгөн.

Куба саду жанынан Советский Союзтын эн жаан партнерлорынын бирүзи боло берген, 1976 жылда ол СССР-дин товарообородында 6-чы жерде турган. 1976—1980 жылдарда бистинг ороондорыс ортодогы товарооборот, өткөн беш жылдагызына көрө, 2 катаптан ажыра өзөр. 1977 жылда ол баштапкы ла катап үч миллиард салковойдон ажа берген, мынызы 1976 жылдагызынан 10 процентке көп.

КПСС-тин ГОРНО-АЛТАЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ОРГАНИЗАЦИЯЗЫНЫН ИСТОРИЯЗЫНДА УЛАЙ-ТЕЛЕЙ БОЛГОН КЕРЕКТЕР

1954 жыл

9—10 январь. Горно-Алтайский автономный областьтын комсомолынын XVII отчетно-выборный конференциязы болгон.

20—22 январь. Горно-Алтайский автономный областьтын парторганизациязынын XVIII отчетно-выборный конференциязы болгон. Ол журтхозяйственин производствоны кодүрери учун тартыжуга учурлалып өткөн. 1953 жылда колхозтор ло совхозтор государственного журтхозпродукция садар пландарын женүлү бүдүргендер.

23 февраль. Горно-Алтайск городто областьтын геологический организацияларынын ишчилеринин жууны болгон. Жуунда туружаачылар Күнбадыш-Сибирьдеги геологический управлениенин начальнигинин нөкөр Старковтын докладын шүүшкен.

28 июнь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бюрозы Горно-Алтайск городто гардинный тюль түүр фабрика тудары керегинде жөп жараткан.

10 сентябрь. Бу өйгө жетире областька 908 кижиге жум ла күзле жерлерди кыралап тузаланарына келген.

11 сентябрь. КПСС-тин Горно-Алтайсктагы горкомынын ла Маймадагы райкомынын бириктирилген пленумы болгон. Пленум КПСС-тин Маймадагы райкомун жайладары керегинде суракты шүүшкен.

7 декабрь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бюрозы 300 коммунистти ле 400 комсомолды мал ижинде жаантайын иштеерине ийери керегинде жөп жараткан.

1955 жыл

11 апрель. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бюрозы областьтын музыкально-драматический ансамблин төзөөри керегинде жөп жараткан.

13 июнь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын пленумы 1955—1960 жылдарда областьта общественный мал ижин кезем кодүргедий аргалар темдектеп алган.

5 август. Областьтын научный ишчилеринин жууны болгон. Жуунда туружаачылар «Иштин айалгазы ла научный шиндештер өткүрер учреждениелердин задачалары керегинде» докладты шүүшкен.

14 сентябрь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бю-розы «Уй улустын үредүзи ле оморды башкараачы ишке көстөп тудары керегинде» жөп жараткан.

21—22 декабрь. Горно-Алтайский автономный областьтын парторганизациязынын XIX конференциязы өткөн. Промышленностьто технический ичкерлешти түргендедер задачалар конференциянын төс ажарузында болгон.

23—24 декабрь. Горно-Алтайский автономный областьтын комсомолынын XVIII конференциязы болгон.

Бу жылда областьтын жаңы үредү заведениезинде — технологический техникумда үредүлер башталган.

1956 жыл

1 январь. РСФСР-дин Министрлеринин Соведи «Алтайский крайдагы Горно-Алтайский автономный областьтын колхозторына болужар аргалар керегинде» жөп жараткан.

6 январь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бю-розы «Алтайдын тууларында» деп литературно-художественный ла общественно-политический альманахты орус тилле кепке базып чыгарары керегинде» жөп жараткан.

9 март. Горно-Алтайский автономный областьтын пар-тийный активинин жууны болгон. Жуун КПСС-тин XX съез-динин ижинин итогторын шүүжеле, онын жөптөрин бүдүрери жаанынан областьтын парторганизациязынын задачаларын темдектеп алган.

1 май. Горно-Алтайск городто Туулу Алтайдын журукчы-ларынын Гуркиннин, Суховтын, Кузнецовтын, Шагаевтин ле оног до өскөлөринин журуктарынын жаантайын иштеер выставказы ачылган.

2 май. Алтай албаты Россияга акту бойынын күүниле бириккен күннег ала 200 жыл болгон.

24 май. РСФСР-дин Министрлеринин Соведи Чойдо РСФСР-дин совхозтор керегинин Министерствозынын эт-сүт иштеер совхозын төзөөри керегинде жөп жараткан. Бу совхоз Чой аймактын 11 колхозын бириктиргенинен тө-зөлгөн.

29 сентябрь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бю-розы «Горно-Алтайск городто Владимир Ильич Ленинге памятник ачары керегинде» жөп жараткан.

6 октябрь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бю-
розы «Чой аймакты ла КПСС-тин Чойдогы райкомын јай-
ладары керегинде» јөп јараткан.

Бу јылда областьтын оок-теек промышленный предприя-
тиелерин јаанадары учына јетирилген. Промысловый ар-
тельдер јоголтылган, олардын ордына 15 предприятие
(бөс согор, гардинный тюль түүр фабрикалар, абра-чанак
эдер завод ло оноң до өскөлөри) тözөлгөн.

1957 јыл

13 февраль. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бю-
розы ла облисполком «Областьта бар совхозторды јаана-
дары ла јангыларын тözөөри керегинде» јөп јараткан.

15—16 июль. Горно-Алтайск городто јашөскүримнин 2-чи
областной фестивали болгон.

11 август. Горно-Алтайск городто Улу Октябрьский со-
циалистический революцияда ла гражданский јууда туруш-
кандардын областной јууны болгон. Ол Совет јаннын 40
јылы туркунына Алтайский крайдын ла автономный об-
ластьтын ишкүчиле јаткандарынын алган једимдерине учур-
лалган.

23 сентябрь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын се-
кретариады «Журналисттердин союзына улус аларына бе-
летенери јанынан баштанкайлу группа тözөөри керегинде»
јөп јараткан.

1 октябрь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын
бюрозы «Областьтын «Звезда Алтая» газединин формадын
ла тиражын јаанадары керегинде» јөп јараткан.

3 декабрь. Горно-Алтайский автономный областьтын
партийный активинин јууны «Коммунистический ле ишмекчи
партиялардын чыгартулу улустарынын јуунынын ижинин
итогторы керегинде» докладты шүүшкен.

1958 јыл

11—12 январь. Горно-Алтайский автономный областьтын
комсомолынын XIX конференциязы болгон.

18—19 январь. Горно-Алтайский автономный областьтын
парторганизациязынын XX конференциязы болгон. Конфе-
ренция тös ајарузын государственный планы кажы ла
предприятие бүдүрери учун тартыжуга, улус јадар ла куль-
турно-бытовой туралар тударына, мал ижине азыралдардын
ижемјилү тözөлгөзин тözөөрине, колхозтордын ла совхоз-

тордын астам-кирелтелү болорына ууландырган.

16 май. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бюрозы «Малчыларды јеткилдеерине аймактар ортодо концертный культпередвижка тӱзӱӱри керегинде» јӱп јараткан.

21 июль. Изобретательдердин ле рационализаторлордын Бастыроссийский обществозынын областной соведи тӱзӱлгӱн.

Август. Ӱредӱчилердин II областной съезди ле ишти коммунистический кӱӱндӱ кӱрӱри учун движениеде туружаачылардын областной следы болгон.

11 октябрь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бюрозы «Машинно-тракторный станцияларды областьтын ремонтно-технический станциялары эдип ӱскӱртӱ тӱзӱӱри керегинде» јӱп јараткан.

3 ноябрь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бюрозы «Туулу Алтайдын ар-бӱткен байлыктарын чын-чике тузаланары ла корыыры јанынан областной научно-производственный конференция ӱткӱрери керегинде» ле «Советский писательдердин Союзынын Горно-Алтайский областной отделениезин тӱзӱӱри керегинде» јӱптӱр јараткан.

24 декабрь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бюрозы «Политӱредӱнин кабинеттеринде ле јаан партийный организацияларда агитаторлордын јурт школдорын тӱзӱӱри керегинде» јӱп јараткан.

КПСС-тин обкомынын штатный эмес лекторларынын группазы јӱптӱлгӱн.

27 декабрь. Горно-Алтайский автономный областьтын парторганизациязынын XXI очередной эмес конференциязы болгон. Конференциянын ижиле областьтын парторганизациязынын ижиндеги ағылу ӱй божогон, ол СССР-де социалистический обществонын ӱзӱми тынгыганыла колбулу болгон.

1959 јыл

6 февраль. Областьтын спортивный обществоларынын ла организацияларынын союзынын организационный бюрозы тӱзӱлгӱн.

20 апрель. РСФСР-дин писательдеринин Союзынын Горно-Алтайский отделениезинин учредительный јууны болгон.

25 апрель. КПСС-тин Алтайский крайкомынын бюрозы «КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын кадрларла ӱткӱ-

рип турган ижи керегинде» jöp jараткан.

28 август. Ишти коммунистический күүндү көрөри учун движениеде туружаачылардын 1-кы областной следы болгон.

11 ноябрь. КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын бю-розы автономный областьтын историязын шиндеер научный ишти чын-чике башкарары jанынан комиссия jөптөп алган.

1—2 декабрь. Горно-Алтайский автономный областьтын комсомолынын XX конференциязы болгон.

17 декабрь. Горно-Алтайскта албатынын театры иштеп баштаган.

25—26 декабрь. Горно-Алтайск городто агитаторлордын областной жууны болгон. Жуунда турушкандар агитационно-массовый иштинг озочыл ченемелин шүүшкен.

Турачак аймакта Байгодо jаныдан тудулган агашпром-хоз ишке табыштырылган.

Горно-Алтайск городто телевизионный ретранслятор иш-тей берген.

БАЖАЛЫҚТАР

Жаңы жылдың төс задачалары	1
Ишти коммунистический күүндү көрөри учун мөрөйдин өдүрими	4
Жашооскүримди ишке таскадары	7
Культура — журт жерде	10
Творческий ишчилердин задачалары	14
Жуук Күнчыгыш: акту ла бек амыр-энчүге жетирер жол	21
Куба республика	24
КПСС-тин Горно-Алтайский областной организациязынын историязында улай-телей болгон керектер	28

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

Редакционная коллегия

Подписано к печати 6/1 1978 г. Усл. п. л. 1,86. Уч.-изд. л. 1,87. Заказ 5504. Тираж 750 экз. Цена 4 коп. АН 13207. Формат 60×84¹/₁₆.

Горно-Алтайское отделение Алтайского книжного издательства, г. Горно-Алтайск, ул. Горно-Алтайская, 36. Горно-Алтайская типография, пр. Коммунистический, 27.

4 акча